

OPERA STÁTNIHO DIVADLA V OSTRAVĚ
LAUREÁT STÁTNI CENY

Premiéra 9. června 1956 v Divadle Zdeňka Nejedlého
v rámci Ostravského máje 1956

Bedřich Smetana:

Čertova stěna

Komicko-romantická opera o 3 dějstvích.
Libreto napsala Eliška Krásnohorská.

Dirigent: Josef Vincourek Režie: Ilja Hylas
Sbormistr: J. R. Miša Scéna: prof. Jan Obšil
Choreograf: Emerich Gabzdyl Kostymy: V. Tošenovská-Kanczucká

Osoby a obsazení:

Vok Vítkovic, pán z Růže, nejvyšší maršálek království českého . . .	Rudolf Kasl
Záviš, jeho synovec	Alice Spohrová
Jarek, rytíř ve službě Vokově	Jan Hlavsa
Hedvika, hraběnka ze Šauenburka	Bronislava Taufrová
Michálek, hradní na Rožmberce	Jaroslav Skácel Lubomír Procházka
Katuška, jeho dcera	Milada Šafránková
Beneš, poustevník	Jiří Herold Karel Průša
Rarach	Rudolf Jusa

Místa děje: V 1. a 2. dějství Rožmberk, ve 3. dějství vltavský břeh
poblíž Vyššího Brodu.

Doba děje: Polovina 13. století.

Dekorace, kostymy, vlásenky, světla a technika — kolektiv SDO

Hlavní přestávky po 1. a 2. dějství.

DĚJ OPERY

I. dějství: Vokův rytíř Jarek se vrací s nepořízenou z námluv, které konal u vdovy Mandalény jménem svého pána. Ještě s hradním Michálkem nařiká nad milostnými nezday Voka a z oddaností k němu přísahá, že se dříve neožení s hradního dcerou Katuškou, dokud i jeho pán nenajde ženu. Zlomyslný Rarach, který obchází krajem v podobě poustevníka Beneše, vyslechne Jarkovu přísahu a panu Vokovi radí, aby se ucházel o Katušku. Když se dívka svěří se svou láskou k Jarkovi, pan Vok svoluje k sňatku mladých milenců a dojat unáhlenou přísahou, chce se rovněž oženit. A právě tehdy dostává list, v němž mu bývalá láska krátce před smrtí svěřuje do ochrany svou dceru Hedviku. Pro ni posílá pan Vok z Raracha popudu svého synovce Záviše, doufaje nalézt u Hedviky cit, po němž toužil u její matky. V závěru dějství se Rarach posmívá hříšnému poustevníku Benešovi, který ze sobecké touhy po statcích vdovy Mandalény překazil Vokovy námluvy.

II. dějství: Rarach zapřádá kolem všech osob své sítě. Nejdříve si zahrává s Jarkem, který ze strachu před porušením přísahy opustil hrad Rožmberk. V podobě starého ovdáka, u něhož Jarek našel nocleh, přenáší Rarach spícího rytíře zpět na hrad.

Proměna: Věrnou Katušku, kterou hradní Michálek ze ctižádnosti nutí do svatby s panem Vokem, chce i Rarach v poustevníkově podobě zlákat bohatým ženichem. Hlavní jeho úsilí se však soustředí kolem Voka, jehož pomocí by se Rarach chtěl stát opatem kláštera, aby ovládl celý kraj. Po příchodu Hedviky na hrad vzplane k ní pan Vok láskou, ačkoliv přede všemi předstírá city otcovské. V té chvíli spojuje Raracha se skutečným poustevníkem Benešem stejný záměr: překazit Vokův sňatek, aby jeho jmění připadlo klášteru. Jejich rada je ďábelská: zasnoubit se s církví místo s ženou! Tím bude Jarek zproštěn přísahy a také Vok neporuší svůj slib. Vok nakonec podléhá a oznamuje lidu své rozhodnutí vstoupit do kláštera jako řeholník. Avšak na prosby všech a zvláště při pohledu na Hedviku chce změnit svůj úmysl, vyvede-li ho z kláštera ještě před řeholním slibem milující dívka.

III. dějství: Na břehu Vltavy se loučí pan Vok postupně se svými nejbližšími a odchází do nedalekého kláštera. Neví ještě, že je Hedvikou milován. Když se Závišovi nepodaří oznámit Vokovi tuto radostnou zprávu, je odhodlán přinutit Hedviku, aby sama vyvedla milovaného muže z kláštera. Tehdy si poustevník Beneš již uvědomuje své hříchy, z nichž se zpovídá Michálkovi, pospíchajícímu pak pro Hedviku. Beneš zatím zahání znamením křížě Raracha, jenž se přichází v podobě pastýře zmocnit opatství a na pomoc svolává své věrné duchy. Zatím co se mnohé vesnické dívky snažily vyvést pana Voka z kláštera, dokonává Rarach své ďábelské dílo: stavbou zdi přes Vltavu je klášter ohrožen záplavou. Když Hedvika vidí pohromu, spěchá spolu s Jarkem pana Voka zachránit. Ten však je již v bezpečí, protože Beneš, nyní již opat, zahnal ďábla a zbořil čertovou stěnu. Nic již nestojí v cestě dvěma sňatkům — Jarka s Katuškou a Voka s Hedvikou. V té chvíli dostává pan Vok královo poselství, že je jmenován nejvyšším hejtnanem Štýrska, Rakous a Korutan.